

'Gebruik ervaringen met st bij implementatie AVG'

GeoNetwork-uitbreiding voor AVG-gegevens in meer catalogi bruikbaar

Softwareontwikkelaar GeoCat heeft voor GeoNetwork een plug-in ontwikkeld waarmee organisaties hun register van databestanden uit kunnen breiden tot register voor AVG-dataverwerkingen.

Ze deed dat op verzoek van het RIVM, dat naast GeoNetwork geen nieuw register wilde optuigen om te voldoen aan de nieuwe privacywet. De hele organisatie profiteert zo van de kennis en ervaring van de geo-community in het werken met standaarden en het delen van datasets.

Door Yvonne de Hilster

RIVM is actief op drie domeinen: infectieziektenbestrijding, volksgezondheid en zorg, en milieu en veiligheid. Veel data van RIVM bevatten informatie die aan de privacy van personen relateert. Denk aan administratieve data en gegevens over persoonlijke gezondheid in het kader van bevolkingsonderzoeken.

In de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG, ook bekend onder de Engelse term 'GDPR') is vastgelegd dat organisaties en bedrijven van iedere dataset met privacygevoelige informatie bescherming, gebruik en noodzaak moeten vastleggen in een register. Sommige organisaties en bedrijven hebben daarvoor een aparte tool

protocollen over hoe catalogi met elkaar communiceren, zodat ze te vinden en doorzoekbaar zijn – want dan heb je er pas echt iets aan. Daar hebben we nu als extra element de AVG bovenop gelegd."

Voor het AVG-register koos RIVM ook bewust voor opensourcesoftware, vertelt informatiemanager Patrick Brooijmans van de RIVM. "Omdat we deze software laten ontwikkelen met publiek geld, willen we dat deze ook gratis beschikbaar komt voor de samenleving, om iets terug te geven." De onderzoeksinstituten benaderde hiervoor GeoCat vanwege de visie van het bedrijf en haar datastrategie.

ISO 19115-extensie

Aanvankelijk probeerde GeoCat de AVG-eigenschappen op te nemen in de ISO 19115-standaard (het metadataschema voor geografische metadata), maar daar bleken de AVG-eigenschappen niet goed inpasbaar. Daarop maakte GeoCat er een uitbreiding voor conform de uitbreidingsconventies van ISO 19115. Deze uitbreiding is beschikbaar via het register van vrij te gebruiken schema-uitbreidingen op GeoNetwork (metadata101.org). Van Genuchten: "Deze uitbreiding is ook elders, in andere catalogi, te gebruiken." De uitbreiding volgt de AVG-registertool van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), een alternatieve registerapplicatie. Het gaat om het vastleggen van zaken als type data, wat de data vertellen, hoelang de dataset wordt bewaard, wie verantwoordelijk is voor de data en waarom ze zijn ingewonnen.

Registratie datasets

De afgelopen 1,5 jaar is het RIVM AVG-team bezig geweest om de 500-600 bekende datasets op basis van het AVG-profiel in te voeren in GeoNetwork. Het instituut stuurde daarnaast een promotieteam langs alle afdelingen. Brooijmans: "Een van de zaken die we al hebben geconstateerd is dat we niet goed weten wat we hebben."

'We mogen trots zijn op de vele standaarden in onze geo-community'

aangeschaft. RIVM wilde echter alle datasets in één systeem zichtbaar en vindbaar houden voor iedereen in de organisatie. Daarnaast beperkt een geïntegreerd register het risico op dataverliezen en praktische problemen bij opslag van bestanden op twee verschillende plekken.

RIVM gebruikt GeoNetwork als register voor al haar datasets: open en niet-open, ruimtelijke en andere data. GeoNetwork is een open source catalogussysteem voor het managen van (ruimtelijke) datasets en wordt wereldwijd in ontelbare Spatial Data Infrastructures (SDI's) gebruikt, waaronder het Nationaal Georegister.

Het was dus een logische stap om iets voor GeoNetwork te bouwen, vertelt softwareontwikkelaar Paul van Genuchten van GeoCat. "In de geo-hoek zijn we al tien, twintig jaar bezig met die standaardisatie van catalogi en het opstellen van

RIVM-medewerkers die databestanden beheren werd dan ook gevraagd om naast de AVG-velden ook algemene ISO 19115-velden in te vullen. De AVG-kenmerken die worden vastgelegd

standaarden in geo-domein

RIVM doet onder meer onderzoek naar de vaccinatiegraad (bron: Hyttalo Souza, unsplash.com).

zijn vooral voor intern gebruik. Ze vergroten de bewustwording van wat er aan dataverwerking plaats heeft gevonden en van de naleving van de veiligheidsregels en wettelijke beperkingen. De plug-in bevat ook een filter voor open data: mogen deze data openbaar worden, en zo ja, dan moet daar handmatig toestemming voor gegeven worden. De metadata worden dan gepubliceerd in het opendataportaal van de overheid of in het Nationaal Georegister.

De AVG-operatie via GeoNetwork had dus als gunstig bijeffect dat datasets voor de hele organisatie bekend worden. Brooijmans: "Je moet beschrijven dat een dataset ergens ligt, dat is het voordeel van de catalogus zelf. We zitten op een goudmijn van data van onderzoekers." Mensen ervaren metadata maken als lastig en tijdrovend, weet hij. "Maar iedere onderzoek moet tegenwoordig een datamanagementplan bevatten. Daarin geef je al een beschrijving van je data. Driekwart heb je dan al. Een datamanager kan dit dan verder invullen of bij iemand neerleggen om dat te doen. Dat hoeft een onderzoeker niet zelf te doen. We kijken hoe we dit proces zo gebruiksvriendelijk mogelijk kunnen maken. Want alles staat of valt met hoe makkelijk metadata aan te maken zijn."

De AVG-plug-in die nu draait, werkt naar tevredenheid. RIVM kan dankzij de plug-in bijvoorbeeld

ook direct vanuit GeoNetwork aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) rapporteren over verwerking van persoonsgegevens. Dit jaar gaan we ook de metadata van de datasets in onze geodatabase toevoegen aan

'De ervaringen in de geo-community zijn breder inzetbaar'

GeoNetwork, metadata die zijn aangemaakt met het pakket Geosticker van Esri, vertelt Brooijmans. "En van de datasets van RIVM in het Nationaal Georegister moeten er ook nog zo'n honderd in GeoNetwork gezet worden. Samen gaan we door deze operatie richting de duizend datasets binnen RIVM die beter toegankelijk zijn geworden."

Beter vindbaar

RIVM wil hierna GeoNetwork gaan koppelen aan haar 'Enterprise search', zodat ook datasets opduiken bij het zoeken op intranet. "RIVM Data

moet dé plek worden waar iedereen als eerste informatie gaat zoeken", zegt Brooijmans. "Dat je de datasets straks ook gaat vinden als je op intranet zoekt naar data, is nog work in progress. Voor onze niet-geodata willen we nu een DCAT-profiel als plug-in laten maken, ook opensource." De Data Catalog Vocabulary (DCAT) is een metadatastandaard ontworpen om interoperabiliteit tussen gegevenscatalogi, gepubliceerd op het internet, te vergemakkelijken.

Brooijmans: "We begonnen in Nederland tien, vijftien jaar geleden met PDOK, het platform Publieke Dienstverlening Op de Kaart, actuele geodatasets van Nederlandse overheden ontsloot. Daar is het Europese INSPIRE overheen gekomen. In de geo-community zijn we al heel ver met standaarden en tooling. Die ervaringen zetten we nu eigenlijk in om datasets voor het voetlicht te krijgen. We weten dat het GeoNetwork catalogussysteem werkt en inzicht gaat bieden, daar hebben we ervaring mee. Als je je aan de minimale set metadata houdt, is het invullen niet heel ingewikkeld. We proberen de AVG-plug-in en onze ervaringen daarmee nu binnen de GeoNetwork gemeenschap te delen.

GeoCat leverde in de tweede helft van 2018 de eerste versie van de GeoNetwork plug-in op, die tegen het hart van GeoNetwork aan hangt. De geo-softwareontwikkelaar werkt nog aan een extra versie om het als losse plug-in te kunnen leveren. Van Genuchten: "Het belangrijkste dat dit voorbeeld laat zien is hoe bedrijven en organisaties kunnen profiteren van de ervaring die in de geo-community is opgebouwd met het ontwikkelen van standaarden en uitwisselen van data. Onze geo-community is rijk aan standaarden, daar mogen we trots op zijn."

Meer informatie

Paul van Genuchten is softwareontwikkelaar bij GeoCat. Paul is bereikbaar via paul.vangenuchten@geocat.net.